

FOTO: ARCHIV

Parašutismus

Nemá na to každý. Už jen ta představa: nastoupit do letadla, vystoupat do několika tisíc metrů a pak se postavit do otevřených dveří hluboko nad „propastí“, která může vypadat jako krásná mozaika, ale je to zatracená výška. Skákání s padákem není sport pro každého, ale je dost nadšenců (nebo šilenců?), kteří vám budou tvrdit: nic lepšího na světě neexistuje.

S instruktorem nebo samostatně

Pokud už se rozhodnete, že si chcete seskok vyzkoušet, máte dvě možnosti. První je jednodušší a v podstatě k ní nic moc nepotřebujete. Můžete si zaplatit tzv. tandemový seskok. Během několika minut, kdy letadlo stoupá zhruba do výšky 4000 metrů, vám instruktor řekne pár nejzákladnějších věcí. Pak si vás před sebe připoutá, takže mu visíte na břiše jako malý klokan, načež vás vlastní vahou vystrkuje do volného prostoru. Po 30 – 60 vteřinách volného pádu (momentální rychlost je v té chvíli ko-

lem 180 km/h), pak instruktor otvírá padák. Celý seskok řídí on: vy neděláte nic, jen se bojíte, anebo jste právě našli novou lásku – parašutismus.

Druhá možnost je rozhodnout se k samostatnému seskoku. Což už není jen tak. Abyste mohli skočit bez instruktora, musíte absolvovat minimální základní výcvik. Jako ve škole: potvrzení od lékaře, teorie, praxe, zkouška. A pak už opravdová maturita: samostatný skok. Při prvním ale nepočítejte, že si budete svištět vzduchem jako kometa. Kdepak. Skáče se zhruba z kilometrové výšky a padák se otvírá automaticky téměř hned po opuštění letadla. Je ovšem na parašutistovi (teď už si tak můžete začít říkat), aby jej řídil a pak sám přistál. Kvůli bezpečnosti je mezi vámi a „zkouškovou komisí“ rádiové spojení. Při výběru kursu byste si měli dát pozor na lákavé nabídky typu: za hodinu vás proškolíme a můžete skočit.

V kurzech se skáče s padáky typu křídlo (obdobný typ používají paraglidisté), které mají velmi dobré letové vlastnosti,

dobře se ovládají a snadno se s nimi přistává. Za časů socialistického Svazarmu se skákalo na kulatých padácích s nesrovnatelně horšími manévrovacími schopnostmi. Takový seskok vyžadoval několikaměsíční přípravu.

První seskok byl z balónu

Myšlenky na vytvoření prapadáku měli už staří Číňané, Leonardo da Vinci si dělal náčrtky, ale první skutečný seskok provedl v roce 1879 Francouz Andre Jacques Garnerin z balónu. Měl padák z hedvábí, vyztužený dřevěnými tyčemi, pod nímž seděl v upevněném koši. O více než sto let později přišel Američan Tom Baldwin s pružným padákem, který postrádal pevné výztuže.

V roce 1913 se konal první seskok na padáku moderního typu, který fungoval jako otevírací deštník. Zdokonalování padáků přinesla samozřejmě zvláště druhá světová válka. Sportovní parašutisté používali armádní výzbroj, kterou se snažili různě vylepšovat, aby zlepšili letové a manévrovací schopnosti – třeba vyřezávali do padáků díry. Mezinárodní letecká federace (FAI) přijala parašutismus do své rodiny v 50. letech, první mistrovství světa se konalo v roce 1951 v jugoslávském (dnes slovinském) Bledu.

Několik disciplín

Parašutismus je něco jako miniatletika. Ve své sportovní

podobě má totiž několik disciplín. Jsou disciplíny klasické, jako přesnost přistání a individuální akrobacie. K nim přibýly i moderní, které mají společné jedno: delší volný pád.

Přesnost přistání – z výšky 1000 m se parašutista snaží přistát co nejbližší cíli – je neuvěřitelná: cíl má velikost mince a nepřesné přistání se měří jen do vzdálenosti 16 cm. Skáčí jednotlivci anebo čtyřčlenná družstva. Při akrobacii musí „skokan“ během volného pádu předvést sestavu několika figur, které se pak hodnotí podobně jako třeba u skoků do vody.

Pro disciplíny, u nichž je důležitý volný pád, se rozšířil termín skydiving (doslova: potápění se do oblohy). Zahrnuje skupinovou akrobacii (RW – relative work, FS – formation skydiving). Soutěží čtyřčlenná, osmičlenná i šestnáctičlenná družstva, která vytvářejí předem dané obrazce (tvar) a provádějí předepsané změny (bloky). V rekreačním sportu se usiluje o co největší počet lidí, kteří se do formace zapojí: světový rekord je 282. Něco jako parašutistická gymnastika je free style s figurami (zajímavé je, že se hodnotí na základě videozáznamu pořízeného přímo ze vzduchu během volného pádu, u akrobacie to je z kamery ze země). Dnes velmi populární disciplína Sky Surfing je podobná free stylu, jen má člověk na nohou připevněný surf. ●

ADELA POLÁKOVÁ

INFORMACE

- www.volny.cz/skydiving – velmi dobře zpracované stránky instruktorů Wantuly a Skotáka
- www.skydiving.sk – kvalitní slovenský web

Ceny – Tandemový seskok: 3500 – 4000 Kč
 – Výcvik k samostatnému seskoku: 1500 – 2500 Kč
 + lékařská prohlídka 300 – 600 Kč
 – Každý další seskok: 500 – 1000 Kč
 Vlastní padák stojí 40 – 200 tisíc Kč